

2. Hryshchenko R.S. (2017). Osoblyvosti pravovoho rehuliuвання prytyahнення pratsivnyka do dystsyplinarnoi vidpovidalnosti. *Aktualni problemy vitchyznianoї yurysprudentsii*. № 6. pp. 56-59. [in Ukrainian].
3. Darahanova N.V. (2017). Zasady yurydychnoi vidpovidalnosti za porushennia vymoh zakonodavstva pro okhoronu pratsi. *Pravo i suspilstvo*. № 4. pp. 137-142. [in Ukrainian].
4. Kodeks zakoniv pro pratsiu [Code of Labor Laws]: Zakon Ukrainy vid 10.12.1971 № 322-VIII. Vidomosti Verkhovnoi Rady URSR. 1971. № 50. [in Ukrainian].
5. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia [Code of Ukraine on Administrative Offenses]: Zakon Ukrainy vid 07.12.1984 № 8073-X. Vidomosti Verkhovnoi Rady URSR. 1984. №51. S. 1122. [in Ukrainian].
6. Koliesnik T.V. (2016). Mistse dystsyplinarnoi vidpovidalnosti u zabezpechenni dystsypliny pratsi. *Aktualni problemy vitchyznianoї yurysprudentsii*. Vyp. 6(1). pp. 30-33. [in Ukrainian].
7. Kryminalnyi kodeks Ukrainy [Criminal Code of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 05.04.2001 № 2341-III. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2001. №25. S. 131. [in Ukrainian].
8. Novoselska I.V. (2018). Pytannia vyznachennia trudopravovoi vidpovidalnosti yak osoblyvoho vydu yurydychnoi vidpovidalnosti za porushennia zobov'язan peredbachenykh trudovym dohovorem [The question of defining labor liability as a special type of legal liability for breach of obligations under the employment contract]. *Dictum factum*. № 1. pp. 83-90. [in Ukrainian].
9. Pro zainiatist naselennia [On employment]: Zakon Ukrainy vid 05.07.2012 № 5067-VI. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2013. № 24. S. 1284. [in Ukrainian].
10. Pro kolektyvni dohovory ta uhody [On collective agreements and contracts]: Zakon Ukrainy vid 01.07.1993 № 3356-XII. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 1993. №36. S. 361. [in Ukrainian].
11. Protseviskyi O.I. (2014). Osoblyvosti yurydychnoi vidpovidalnosti u sferi trudovoho prava [Features of legal liability in the field of labor law]. *Zbirnyk naukovykh prats Kharkivskoho natsionalnoho pedahohichnoho un-tu. im. H.S. Skovorody*. Seriya: «Pravo». Vypusk 21. pp. 13-25. [in Ukrainian].
12. Trofymovska Yu.V. (2015). Teoretychni problemy vidminnosti materialnoi vidpovidalnosti za trudovym pravom vid mainovoi vidpovidalnosti za tsyvilnym pravom Ukrainy. *Forum prava*. № 1. pp. 323-328. [in Ukrainian].
13. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy [Civil Code of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 16.01.2003 № 435-IV. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR). 2003. № 40. S. 356. [in Ukrainian].
14. Chub V.O. (2018). Yurydychna vidpovidalnist u trudovomu pravi: teoretyko-pravovyi analiz [Legal responsibility in labor law: theoretical and legal analysis]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho Natsionalnoho universytetu*. T. 1. Vyp. 49. pp. 54-57. [in Ukrainian].
15. Shemelynets I.I. (2010). Administratyvna vidpovidalnist za porushennia zakonodavstva pro pratsiu [Administrative liability for violation of labor legislation]: avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. yuryd. nauk: 12.00.07 - administratyvne pravo ta protses; finansove pravo; informatsiine pravo. Natsionalnyi universytet Derzhavnoi podatkovoi sluzhby Ukrainy. Irpin. 2010. 22 s. [in Ukrainian].

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.3.3.25>

POJĘCIE I ISTOTA USŁUG AUTORYZACYJNYCH JAKO PRZEDMIOTU DZIAŁALNOŚCI MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI UKRAINY

Tetiana Kolotilova

student

Naukowo-Badawczego Instytutu Prawa Publicznego (Kijów, Ukraina)

ORCID ID: 0000-0002-1815-0501

e-mail: Tetiana_Kolotilova@ukr.net

Adnotacja. W pracy naukowej zbadano istotę działalności autoryzacyjnej Ministerstwa Sprawiedliwości Ukrainy, co poprzedziło rozważenie przesłanek powstania tego ostatniego z uwzględnieniem komponentu funkcjonalnego, a mianowicie działalności publicznej i usługowej państwa. Badanie ma na celu określenie kategorii działalności autoryzacyjnej Ministerstwa Sprawiedliwości Ukrainy przez pryzmat rozważania takich kategorii, jak „usługa publiczna”, „usługa publiczna o charakterze autoryzacyjnym” i tym podobne. Stwierdzono, że publiczno-usługową działalność Ministerstwa Sprawiedliwości Ukrainy należy rozumieć jako prawną, celową i publicznie-dyspozycyjną działalność danego organu, która została uregulowana przez administracyjno-procesowe normy i ma na celu zapewnienie realizacji państwowej polityki prawnej, polityki upadłości, polityki w zakresie notariatu i rejestracji państwowej, i jest realizowana w większości przypadków poprzez świadczenie publicznych usług o charakterze autoryzacyjnym.

Słowa kluczowe: Ministerstwo Sprawiedliwości Ukrainy, polityka upadłościowa, polityka w zakresie notariatu i rejestracji państwowej, działalność publiczno-usługowa, działalność autoryzacyjna, usługa publiczna, usługa publiczna o charakterze autoryzacyjnym, dokument o charakterze autoryzacyjnym.

THE CONCEPT AND ESSENCE OF PERMIT SERVICE AS A SUBJECT OF ACTIVITY OF THE MINISTRY OF JUSTICE OF UKRAINE

Tetiana Kolotilova

Applicant

The Research Institute of Public Law (Kyiv, Ukraine)

ORCID ID: 0000-0002-1815-0501

e-mail: Tetiana_Kolotilova@ukr.net

Abstract. The scientific work investigated the essence of the permitting activity of the Ministry of Justice of Ukraine, which was preceded by consideration of the preconditions for the emergence of the latter, taking into account the functional component, namely the public service activities of the state. The research is aimed at defining the category of permitting activity of the Ministry of Justice of Ukraine through the prism of consideration of such categories as “public service”, “public permitting service”, etc. It is emphasized that the public service activities of the Ministry of Justice of Ukraine should be understood as legally established, purposeful and public dispositive activities of the relevant body, which is regulated by administrative procedural norms and aimed at ensuring the implementation of state legal policy, bankruptcy policy, notary policy and state registration, and is implemented in most cases by providing public permitting services.

Key words: Ministry of Justice of Ukraine, bankruptcy policy, policy in the field of notary and state registration, public service activity, permitting activity, public service, public permitting service, permitting document.

ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ДОЗВІЛЬНОЇ ПОСЛУГИ ЯК ПРЕДМЕТА ДІЯЛЬНОСТІ МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Тетяна Колотілова

здобувач

Науково-дослідного інституту публічного права (Київ, Україна)

ORCID ID: 0000-0002-1815-0501

e-mail: Tetiana_Kolotilova@ukr.net

Анотація. В науковій праці було досліджено сутність дозвільної діяльності Міністерства юстиції України, чому передувало розгляд передумов виникнення останньої із врахуванням функціональної складової, а саме публічно-сервісної діяльності держави. Дослідження спрямовано на визначення категорії дозвільна діяльність Міністерства юстиції України через призму розгляду таких категорій, як «публічна послуга», «публічна послуга дозвільного характеру» тощо. Наголошено, що під публічно-сервісною діяльністю Міністерства юстиції України слід розуміти законодавчо закріплену, цілеспрямовану та публічно-диспозитивну діяльність відповідного органу, яка урегульована адміністративно-процесуальними нормами та спрямована на забезпечення реалізації державної правової політики, політики банкрутства, політики у сфері нотаріату та державної реєстрації, і реалізується в більшості випадків шляхом надання публічних послуг дозвільного характеру.

Ключові слова: Міністерство юстиції України, політика банкрутства, політика у сфері нотаріату та державної реєстрації, публічно-сервісна діяльність, дозвільна діяльність, публічна послуга, публічна послуга дозвільного характеру, документ дозвільного характеру.

Постановка проблеми. Побудова сервісно-орієнтованої держави є вимогою часу та необхідною умовою входження до Європейського Союзу. Оскільки, саме така модель організації і функціонування державних інституцій надає можливість найбільш повно та ефективно забезпечити дотримання прав людини, які на сьогодні відіграють ключову роль в розвитку громадянського суспільства. З цією метою було переглянуто та розроблено відповідне законодавче поле. Такими актами слід вважати, Закони України «Про адміністративні послуги» та «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності». Зауважимо, що саме прийняття останніх стало першим етапом для впровадження європейських принципів дотримання прав людини та поштовхом для перегляду роботи всіх державних інституцій, які наділені сервісною функцією держави. Зазначені нормативні акти на законодавчому рівні визначили базові принципи та процедурні складові надання публічних послуг уніфікувавши останні без врахування специфіки суб'єкта, який уповноважений надавати останні. Не заперечуючи проти такого підходу, вважаємо, що особливості надання окремих публічних послуг із врахуванням специфіки та статусу суб'єкта їх надання може бути викладений на підзаконному рівні, однак не порушуючи при цьому права людини тощо.

Зауважимо, що на сьогодні інститут публічних послуг хоча і має так би мовити уніфіковану нормативно-правову базу регулювання, однак практика правозастосування виявляє не ефективність, не досконалість, а подекуди неврегульованість окремих аспектів надання таких послуг. Особливо враховуючи той факт, що з'являються нові сфери суспільних відносин відповідно і права людини, які необхідно реалізовувати в цих сферах. Не виключенням є і діяльність Міністерства юстиції України.

Однак, перш ніж перейти до розгляду сутності дозвільної діяльності Міністерства юстиції України, зосередимо свою увагу на передумовах виникнення останньої із врахуванням функціональної складової, а саме публічно-сервісної діяльності держави.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. На сьогоднішній день питанням сервісної держави в цілому приділяли увагу такі вчені адміністративісти як: В.Б. Авер'янов, О.М. Бандурка, Ю.П. Битяк, О.В. Джафара, Р.А. Калюжний, С.В. Ківалов, І. Б. Коліушко, Т.О. Коломоєць, А.Т. Комзюк, С.В. Петков, Г.Б. Писаренко, М. М. Тищенко, С.О. Шатрава та інші.

Виклад основного матеріалу дослідження. Звернемося до існуючих на сьогодні визначень щодо сутності публічно-сервісної діяльності держави, що дасть можливість на цій основі трансформуючи на предмет нашого дослідження сформувати прикладне значення дозвільної діяльності Міністерства юстиції України, виходячи із тих докорінних змін, які відбуваються в суспільстві.

Так, на думку, Л.В. Спицької під дефініцією публічно-сервісної діяльності доцільно розуміти урегульовану нормами адміністративного права, підзаконну, вольову діяльність органів державної виконавчої влади, виконавчих органів місцевого самоврядування, суб'єктів делегованих повноважень щодо надання адміністративних послуг фізичним та юридичним особам з метою ефективної реалізації і захисту їх прав, свобод та законних інтересів (Спицька, 2018: 4). В цілому не заперечуючи проти такого підходу вважаємо, що остання не може бути підзаконною, оскільки закріплена та врегульована на рівні закону. Також, дещо сумнівним є використання прикметника «вольовий». Цікавою є думка, яка викладена М.В. Дзевелюком, який спираючись на матеріал викладений в зарубіжній літературі наголошує на тому, що ідея сервісної переорієнтації держави давно обговорюється у зв'язку з кількома проблемами. По-перше, держава мусить бути конкурентоспроможною в розрізі надання цих послуг, а отже сама система державного управління має орієнтуватися на новітні технології менеджменту. По-друге, держава повинна максимально відмовлятися від монополізації тих функцій, які можуть ефективніше здійснювати приватні структури. По-третє, надання послуг має бути пріоритетною формою реалізації більшості державних функцій (Дзевелюк, 2017: 61). В цілому викладена ідея має під собою підґрунтя, однак при цьому потрібно не забувати, що роль держави в тому і полягає в тому, щоб забезпечити баланс приватних і публічних інтересів. І не можна зводити діяльність державних інституцій так би мовити до «вільного ринку послуг». Розмірковуючи далі, наведемо позицію В.Б. Авер'янова, який один із перших на шпальтах наукових видань запровадив сервісний підхід в адміністративному праві. Вчений, який спирався на досвід європейських країн наголошував на тому, що публічно-сервісна діяльність – це діяльність відповідних державних і недержавних органів щодо забезпечення в ході їхніх взаємостосунків з населенням, конкретними фізичними і юридичними особами умов, за яких останні здатні ефективно реалізовувати і захищати свої права, свободи і законні інтереси (Авер'янов, 2011). При цьому В.Б. Авер'янов публічно-сервісну діяльність розглядав як окрему функцію органу виконавчої влади, яка проявляється в таких діях як: 1) розгляд і вирішення різних індивідуальних звернень приватних (фізичних і юридичних) осіб з приводу реалізації їхніх суб'єктивних прав і охоронюваних законом інтересів; 2) надання конкретним приватним особам адміністративних (управлінських) послуг у вигляді дозвільно-ліцензійних, реєстраційних та інших подібних дій; 3) прийняття індивідуальних зобов'язуючих рішень щодо приватних осіб із питань виконання ними різного роду обов'язків, передбачених законом, а також розв'язанням так званих «публічних» справ (наприклад, із питань відселення людей під час будівництва шляхів, мостів, енергетичних мереж, відведення земель для загальнодержавних потреб і т. ін.); 4) здійснення позасудового розгляду адміністративно-правових спорів у порядку адміністративного розгляду скарг приватних осіб; 4) вжиттям щодо громадян заходів адміністративного примусу, в першу чергу заходів адміністративної відповідальності (Авер'янов та ін., 2007: 243–244). На нашу думку, наведені напрямки публічно-сервісної діяльності, відомим вченим виходять за межі такої діяльності, оскільки є проявом інших функцій органів виконавчої влади, а за змістом в деяких випадках протирічать змісту категорії «сервіс» і пов'язані із правоохоронною або юрисдикційною функцією держави. Як зазначає О.О. Мозговий, в основі сервісної діяльності держави знаходяться такі поняття, скажімо, більше комерційно-економічного характеру, як: «послуга», «обслуговування», «сервіс» (Мозговий, 2019: 27). На підтвердження цієї думки наголосимо, на тому, що застосування до громадян заходів примусу як наголошує В.Б. Авер'янов, навряд чи можна віднести до «сервісної держави». Однак і позиція О.О. Мозгового щодо комерційно-економічного характеру, як змісту функції «сервісної держави» є неоднозначною. Про це дослідник також наголошує на сторінках свого дослідження, зазначаючи, що орієнтація держави на надання публічних послуг передбачає впровадження підвалин «ринкового типу» з метою ліквідації командно-контрольних методів і форм, властивих класичним бюрократичним структурам. Тобто у сервісних державах лівова частка функцій реалізовується так би мовити «за запитом». Водночас, ті функції, що вимагають постійної публічної участі держави – правоохоронна і правозахисна, можуть комбінувати і суміщати класичні активні форми реалізації функцій з наданням відповідних послуг суспільству (Мозговий, 2019: 31). На підтвердження цієї думки щодо ліквідації командно-контрольних методів і форм, властивих класичним бюрократичним структурам, В. Петювка пропонував вести дефініцію «публічно-сервісне право», поряд із усталеною дефініцією «управлінське право» у визначенні сутності й суспільного призначення адміністративного права. При цьому саме дефініція «публічно-сервісне право» акцентує вирішальне спрямування цієї галузі

на служіння потребам найповнішого забезпечення реалізації та захисту належних приватним особам прав, свобод, законних інтересів у їхніх стосунках із органами публічного (державного і самоврядного управління) (Петьовка, 2013: 99). Висловлюючи власне міркування з цього приводу, зауважимо, що можливо доцільно говорити про окремий інститут галуззі адміністративного права, а саме публічно-сервісної діяльності. Саме про інститут публічно-сервісної діяльності наголошує В.Д. Щербань (Щербань, 2017: 14). Також, дослідник формулює власний підхід до зазначеного інституту. Він пропонує під останнім розуміти діяльність державних органів виконавчої влади, яка полягає в наданні публічних послуг різного об'єму, характеру та значення фізичним або юридичним особам, з метою забезпечення реалізації встановлених для них прав, свобод і законних інтересів, а також задля доповнення або розширення їх правосуб'єктності в зв'язку із наданням певної публічної послуги (Щербань, 2017: 10). Запропоноване визначення, на нашу думку є завузьким та таким, що не в повному обсязі розкриває зміст як сервісної функції держави так і окремого інституту адміністративного права.

Підсумовуючи наголосимо на тому, що наукові пошуки з цієї проблематики ще тільки на початковому етапі, але це є добрим орієнтиром для перегляду існуючих підходів до функціонування держави із європейськими стандартами реалізації прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб тощо.

Подальший хід дослідження спрямуємо на аналізі визначень публічно-сервісної діяльності окремої публічної інституції, які нами досліджувались. Так, О.О. Мозговий пропонує розглядати діяльність сервісних центрів МВС України з позиції реалізації публічно-сервісної функції держави щодо зміни ідеології функціонування всіх державних інституцій, спрямованої в першу чергу на реалізацію прав громадян шляхом надання публічних послуг в цілому, та на об'єкти підвищеної небезпеки, зокрема, а по-друге, зміни сприйняття всіма верствами населення призначення МВС України із карального органу в орган, який створений і функціонує для забезпечення прав і свобод людини і громадянина (Мозговий, 2019: 16).

Д.В. Крилов визначаючи розуміння генезису публічно-сервісної діяльності з реалізації державної податкової політики, пропонує переглянути підходи до змісту та сутності держави та її функцій у податковій сфері, шляхом запровадження «людиноцентристської концепції» у відносинах із громадянським суспільством, що надасть можливість «сервісну складову», як категорію приватного права, трансформувати в площину публічно-правових відносин шляхом створення відповідної сервісної ідеології функціонування державних інституцій, зміст діяльності яких, у першу чергу, спрямований на реалізацію прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб та не обмежується діяльністю, пов'язаною із наданням публічних (адміністративних) послуг (Крилов, 2020: 29).

В свою чергу О.В. Джафарова розглядає публічно-сервісну діяльність Національної поліції в широкому та вузькому розумінні [9, с. 55–58]. Так, О.В. Джафарова в широкому розумінні під публічно-сервісною діяльністю Національної поліції розуміє нормативно визначену діяльність спеціально створеної державної інституції, яка спрямована на виконання завдань та функцій держави щодо забезпечення прав і свобод людини, а також захист інтересів суспільства і держави, підтримання публічного порядку та безпеки, протидії злочинності. Тобто, як складову сервісної функції держави. При цьому публічно-сервісна діяльність Національної поліції у вузькому розумінні – це діяльність, спрямована на надання публічних послуг у сфері публічної безпеки і порядку, що здійснюється за заявою фізичних та юридичних осіб та спрямована на набуття, зміну чи припинення прав або обов'язків у відповідній сфері публічних відносин (Джафарова, 2016: 55–58).

Отже, підсумовуючи все вищенаведене можна прийти до таких висновків. По-перше, категорія «сервісна держава» є занадто широким визначенням, оскільки не охоплює в змісті виконання інших функцій держави, які остання бере на себе на підставі суспільного договору. По-друге, доцільно вести мову про окрему функцію держави, а саме – «сервісну», яка пов'язана із позитивною публічно-диспозитивною діяльністю, зміст якою полягає в реалізації прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб. Зміст цієї функції держав докорінно відрізняється від інших функцій останньої, оскільки регулюється диспозитивним (не владним) правовим інструментарієм. По-третє, реалізація сервісної функції держави в більшості випадків пов'язана із наданням публічних послуг але не обмежується останніми.

Таким чином, під публічно-сервісною діяльністю Міністерства юстиції України будемо розуміти законодавчо закріплену, цілеспрямовану та публічно-диспозитивну діяльність відповідного органу, яка урегульована адміністративно-процесуальними нормами та спрямована на забезпечення реалізації державної правової політики, політики банкрутства, політики у сфері нотаріату та державної реєстрації, і реалізується в більшості випадків шляхом надання публічних послуг дозвільного характеру.

Ознаками публічно-сервісної діяльності Міністерства юстиції України слід вважати наступні: 1) спрямована на реалізацію прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб у певній сфері – у сфері державної реєстрації, банкрутства, нотаріату та правової політики; 2) має законодавче закріплення; 3) регулюється нормами адміністративно-процесуального права; 4) формою реалізації переважно є публічна послуга дозвільного характеру; 5) є публічно-диспозитивною діяльністю; 6) обмежується компетенцією відповідних структурних підрозділів Міністерства юстиції України, що визначена нормативно; 7) основним проявом публічно-сервісної діяльності є дозвільна діяльність.

Подальший хід дослідження спрямуємо на визначення категорії дозвільна діяльність Міністерства юстиції України через призму дослідження таких категорій, як «публічна послуга», «публічна послуга дозвільного характеру» тощо.

Відразу наголосимо, що категорія «послуга» за своєю природою та етимологічним визначенням є елементом приватного права, яка полягає в тому, що одна особа робить щось на користь іншої та отримує за це певну винагороду. Цікавою є система ознак, які виокремлює О.В. Джафарова при дослідженні категорії «послуга». Так, на думку вченої, послуга – це, по-перше, діяльність; по-друге, діяльність спрямована на отримання бажаного результату; по-третє, це діяльність, яка характеризується певними особливостями залежно від інтересу, на виконання якого була спрямована діяльність; по-четверте, передбачає наявність щонайменш двох суб'єктів (суб'єкт, який надає послугу, та суб'єкт, який отримує її); по-п'яте, обов'язкова правова регламентація дій щодо отримання бажаного результату (Джафарова, 2015: 158). Ми в цілому підтримуємо тезу щодо ознак категорії «послуга», однак, вважаємо, що ключовим в даному випадку є результат такої діяльності. Можливість застосування приватноправової категорії в площині діяльності державних інституцій можливо шляхом такого прикметника як «публічна». Тлумачення останнього передбачає такий зміст: призначений для широкого відвідування, користування; громадський, що походить від латинського «publicus», тобто громадський, державний; всенародний, національний (Бурячок, Винник, Гнатюк, 1970). Саме наявність категорії «публічний» надає можливість вмонтувати «публічні послуги» в площину діяльності державних інституцій. Як наголошує О.В. Кузьменко, публічна послуга це – публічно-владна діяльність (або її результат), спрямована на реалізацію прав, свобод та законних інтересів фізичних і юридичних осіб, здійснювана публічною адміністрацією, а також альтернативними структурами, створеними за ініціативи органів влади у співпраці з громадськими організаціями, фінансована в основному за рахунок коштів державного чи місцевого бюджетів і контролювана органами, що наділені державно-владними повноваженнями (Коваленко, 2012: 265).

Зауважимо, що на сьогодні, як в теоретичному так і законодавчому полі використовуються різні словосполучення для позначення такої діяльності, як-то: «управлінська послуга», «державна послуга», «адміністративна послуга». Проблема полягає в тому, що поза увагою більшості дослідників залишається змістовне наповнення діяльності, що здійснюється відповідними державними інституціями за заявою фізичної або юридичної особи щодо реалізації їх прав і законних інтересів. А зміст, більшості послуг, що надаються органами публічної адміністрації, є дозвоільними, оскільки кінцевий результат останніх – отримання документа дозвоільного характеру (ліцензії, дозволу, висновку, погодження, внесення до реєстру тощо), що уможливило реалізацію певного конституційного права, підтвердження статусу особи, об'єкта, предмета чи послуги, а також статусу документа (Джафарова, 2015: 166).

Висновок. Отже, трансформуючи вищевизначене на предмет нашого дослідження сформулюємо визначення дозвоільної діяльності Міністерства юстиції України. Так, під останньою слід розуміти основну складову публічно-сервісної діяльності структурних підрозділів Міністерства юстиції України, спрямовану на реалізацію прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб у сфері державної реєстрації, банкрутства, нотаріату та правової політики, що надається згідно чинного законодавства у формі публічної послуги, а кінцевим результатом є отримання документу дозвоільного характеру щодо підтвердження статусу особи, об'єкта, предмета чи послуги, а також статусу документа.

Список використаних джерел:

1. Авер'янов В.Б. Вибрані наукові праці / В.Б. Авер'янов. – Київ : Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2011. – 448 с.
2. Авер'янов В.Б. Державне управління: Європейські стандарти, досвід та адміністративне право / В.Б. Авер'янов, В.А. Дерещ, А.М. Школик та ін. – Київ : Юстініан, 2007. 288 с.
3. Бурячок А.А., Винник В.В., Гнатюк Г.М. та ін. Академічний тлумачний словник (1970-1980). URL: <http://sum.in.ua/>.
4. Джафарова О.В. Дозвоільна діяльність органів публічної адміністрації в Україні: адміністративно-правові засади : дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.07 / Джафарова Олена Вячеславівна. – Харків : Діс плюс, 2015. – 572 с.
5. Джафарова О.В. Щодо розуміння категорії «публічно-сервісна діяльність» Національної поліції / О.В. Джафарова. // Безпека дорожнього руху : правові та організаційні аспекти: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Кривий Ріг, 22 лист. 2016 р.). – Кривий Ріг : ДЮІ МВС України, 2016. – С. 55–58.
6. Дзевелюк М.В. Сервісна держава як функціональна модель сучасної держави / М.В. Дзевелюк // Актуальні проблеми держави і права. – 2017. – Вип. 78. – С. 60–67.
7. Крилов Д.В. Публічно-сервісна діяльність як основний напрямок державної податкової політики: адміністративно-правовий аспект: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.07 / Крилов Денис Валерійович – Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. – 368 с.
8. Курс адміністративного права України: підруч. / за заг. ред. В.В. Коваленко. – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 808 с.
9. Мозговий О.О. Адміністративно-правові засади діяльності сервісних центрів МВС України: дис. ... кандидата юрид. наук: 12.00.07 / Мозговий Олександр Олександрович – Київ : Науково-дослідний інститут публічного права, 2019. – 224 с.
10. Петювка В. Окремі проблеми визначення поняття «адміністративна послуга» та способи їх вирішення / В. Петювка // Публічне право. – 2013. – № 2 (10). – С. 99–104.
11. Спицька Л.В. Публічно-сервісна діяльність як складова адміністративної діяльності суб'єктів публічної адміністрації: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Л. В. Спицька. – Тернопіль: Західноукраїнський національний університет, 2018. – 20 с.
12. Щербань В.Д. Адміністративно-правові засади публічно-сервісної діяльності органів виконавчої влади в Україні: дис. ... кандидата юрид. наук: 12.00.07 / Щербань Вячеслав Дмитрович. – К.: Міжрегіональна академія управління персоналом, 2017. – 210 с.

References:

1. Averianov, V.B. (2011). *Vybrani naukovy pratsi [Selected scientific works]*. Kyiv: Institute of State and Law named after V.M. Koretsky NAS of Ukraine [in Ukrainian].
2. Averianov, V.B., Derets, V.A., Shkolyk, A.M. et al (2007). *Derzhavne upravlinnia: Yevropeiski standarty, dosvid ta administratyvne pravo [Public administration: European standards, experience and administrative law]*. Kyiv: Yustinian [in Ukrainian].
3. Buriachok A.A., Vynnyk V.V., Hnatiuk H.M. ta in. (1970). *Akademichnyi tlumachnyi slovnyk [Academic explanatory dictionary] (1970-1980)*. URL: <http://sum.in.ua/>. [in Ukrainian].
4. Dzhaferova, O.V. (2015). *Dozvilna diialnist orhaniv publichnoi administratsii v Ukraini: administratyvno-pravovi zasady [Permitting activity of public administration bodies in Ukraine: administrative and legal bases]*. Doctor's thesis. Kharkiv: Dysa plius [in Ukrainian].
5. Dzhaferova, O.V. (2016). *Shchodo rozuminnia katehorii «publichno-servisna diialnist» Natsionalnoi politsii [Regarding the understanding of the category "public service activities" of the National Police]*. Proceedings from: *Bezpeka dorozhnogo rukhu: pravovi ta orhanizatsiini aspekty: materialy mizhnar. nauk.-prakt. konf. (m. Kryvyi Rih, 22 lyst. 2016 r.) – Road safety: legal and organizational aspects: materials of the international scientific-practical conference (Kryvyi Rih, November 22, 2016)*. (pp. 55–58) Kryvyi Rih: Donetsk Law Institute of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, 2016 [in Ukrainian].
6. Dzeveliuk, M.V. (2017). *Servisna derzhava yak funktsionalna model suchasnoi derzhavy [Service state as a functional model of the modern state]*. *Aktualni problemy derzhavy i prava – Current issues of state and law*, 78, 60–67. [in Ukrainian].
7. Krylov, D.V. (2020). *Publichno-servisna diialnist yak osnovnyi napriamok derzhavnoi podatkovoi polityky: administratyvno-pravovy aspekt [Public service activity as the main direction of state tax policy: administrative and legal aspect]*. Doctor's thesis. Dnipro: Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs [in Ukrainian].
8. Kovalenko, V.V. (Eds.). (2012). *Kurs administratyvnoho prava Ukrainy: pidruch. [Course of administrative law of Ukraine: textbook]* Kyiv: Yurinkom Inter [in Ukrainian].
9. Mozghovyi, O.O. (2019). *Administratyvno-pravovi zasady diialnosti servisnykh tsentriv MVS Ukrainy [Administrative and legal bases of activity of service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine]* Doctor's thesis. Kyiv: Research Institute of Public Law [in Ukrainian].
10. Petovka V. (2013). *Okremi problemy vyznachennia poniattia «administratyvna posluha» ta sposoby yikh vyrishennia [Some problems of defining the concept of "administrative service" and ways to solve them]*. *Publichne pravo – Public law*, 2 (10), 99–104. [in Ukrainian].
11. Spyska, L.V. (2018). *Publichno-servisna diialnist yak skladova administratyvnoi diialnosti subiektiv publichnoi administratsii [Public service activity as a component of administrative activity of subjects of public administration]* Extended abstract of candidate's thesis. Ternopil: Western Ukrainian National University [in Ukrainian].
12. Shcherban, V.D. (2017). *Administratyvno-pravovi zasady publichno-servisnoi diialnosti orhaniv vykonavchoi vlady v Ukraini [Administrative and legal bases of public service activity of executive bodies in Ukraine]*. Candidate's thesis. Kyiv: Interregional Academy of Personnel Management [in Ukrainian].

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.3.3.26>

POJĘCIE I ISTOTA OCHRONY SOCJALNEJ OSÓB SZEREGOWYCH I NACZELNIKÓW SŁUŻBY OCHRONY LUDNOŚCI ORAZ CZŁONKÓW ICH RODZIN

Iryna Kondratieva

student Katedry Prawoznawstwa

Wschodnioukraińskiego Uniwersytetu Narodowego imienia Wołodymyra Dala (Siewierodonieck, Ukraina)

ORCID ID: 0000-0003-0310-4072

e-mail: IrynaKondratieva@ukr.net

Adnotacja. Znaczenie artykułu polega na tym, że priorytetem państwa jest zapewnienie ochrony socjalnej jego ludności i stworzenie warunków dla wystarczającego poziomu życia jednostki w państwie. Do cech charakterystycznych dla ochrony socjalnej osób szeregowych i kierowników służby ochrony ludności oraz członków ich rodzin należą: 1) dynamika, uwzględnianie warunków i sytuacji przyczyniających się do powstania faktów prawnych w celu realizacji ochrony socjalnej osób szeregowych i kierowników służby ochrony ludności oraz członków ich rodzin; 2) uwzględnienie czynników ryzyka, które mogą wpływać na życie i zdrowie osób szeregowych i kierowników służby ochrony ludności w czasie wykonywania powierzonych im obowiązków służbowych; 3) przeprowadzanie regularnej diagnostyki stanu zdrowia fizycznego i psychicznego, a także zapewnienie leczenia uzdrowiskowego w odpowiednich instytucjach leczniczych i naprawczych Ukrainy; 4) obecność specjalnego ustawodawstwa, które określa cechy ochrony socjalnej osób szeregowych i kierowników służby ochrony ludności; 5) polityka publiczna w zakresie ochrony socjalnej osób szeregowych i kierowników służby ochrony ludności powinna również uwzględniać